

Konec starých časů: Prunéřovský komín uvolnil prostor čisté energetice

23.6.2023 - Ota Schnepf | Skupina ČEZ

„Dnes něco starého končí a otevírá se prostor pro nové. Uhelná energetika splnila svůj úkol, nyní uvolňuje prostor čisté, moderní energetice. Proto i lokalita po bývalé Elektrárně Prunéřov I bude dál sloužit jako významná základna moderních, a hlavně ekologických trendů energetiky na severu Čech. Možností, jak toho docílit, je celá řada. Nové technologie by se měly hlavně zaměřit na zajištění tepelného média pro města Klášterec nad Ohří, Chomutov a Jirkov. Například je počítáno s využitím prostoru pro realizaci fotovoltaických polí. Další možností jsou plynová kotelna či paroplynový cyklus. Podle toho, jakým směrem se bude dál rozvíjet nová energetika, zde mohou vyrůst nové ekologické výrobní zdroje založené na vodíkové technologii. Různé vize počítají třeba s bateriovými úložišti, velkými zásobníky horké vody a podobně. Ve hře je stále i továrna pro výrobu součástí bateriového řetězce,“ uvedl před odstřelem Daniel Beneš, předseda představenstva a generální ředitel ČEZ, a. s. Krátce připomněl i historii elektrárny před naplněním jejího osudu.

Třiapadesát let existence se zásadní modernizací a ekologizací výrobního provozu ve druhé polovině 90. let minulého století, 139 193 107 MWh vyrobené elektrické a 41 433 487 GJ tepelné energie, 138 532 416 tun spotřebovaného paliva a 1 533 797 hodin provozu; to je ve stručnosti Elektrárna Prunéřov I, jejíž osud se naplnil na konci červnu 2020, kdy byly všechny její výrobní bloky definitivně odstaveny z provozu. V současné době již probíhají poslední demoliční a úklidové práce tak, aby ve druhé polovině roku 2023 byl prostor po bývalé Elektrárně Prunéřov I připraven k dalšímu komerčnímu využití.

Komín Elektrárny Prunéřov I - železobetonový, 200 m vysoký; základy položeny v září 1964; plně funkční od roku 1967, kdy začaly postupně bloky 1. – 6. najíždět do provozu. Průměr na patě 30 metrů a na koruně 7,37 metru. Komín si po celou dobu své funkční existence žil poklidným kouřovým životem, pouze v listopadu 2016 se k němu v rámci velkého havarijního cvičení v součinnosti se všemi policejními složkami, včetně speciální zásahové jednotky, snažili bezúspěšně dostat „teroristé“ se střelnými zbraněmi a výbušninami. Jednalo se vůbec o první cvičení svého druhu v rámci klasických elektráren Skupiny ČEZ. Na jednom z jeho ochozů byla umístěna i hliníková budka pro zahánění kriticky ohroženého sokola stěhovavého. Sokolí pár ovšem obsadil jinou budku v sousední Elektrárně Prunéřov II, takže komín Prunéřov I sloužil jako hnízdiště páru poštolek.

Příprava na odstřel trvala dva dny, přičemž ve čtvrtek odpoledne byla do navrtaných míst vložena trhavina a následně bylo vše několikrát zkontrolováno. Dvakrát i v nočních hodinách ze čtvrtka na pátek po dvou bouřkách. V pátek kolem čtvrté hodiny ranní byly z komína spuštěny svislé kabely a zároveň došlo na odpojení kabelového osvětlení. I během své poslední noci totiž musel být komín jako jeden z nejvyšších bodů v krajině nasvícen. Zhruba hodinu před polednem pak šel 200 metrů vysoký železobetonový kolos k zemi. *„Použili jsme 300 kg trhaviny dynamitového typu a 500 rozbušek. Vše dopadlo podle našich výpočtů a představ, vše je v pořádku,“* dodal k tomu střelmistr Vladimír Pravda.

Stručně z historie Elektrárny Prunéřov I:

- Historie Elektrárny Prunéřov I se začala psát v únoru 1960 byl Ředitelstvím budovaných elektráren, n. p., Praha vypracován investiční úkol, který byl následně 5. září i schválen

ministerstvem paliv a energetiky. Jednalo se o výstavbu nové velko-elektrárny, která by byla konstruována tak, aby se dalo využít méněhodnotné palivo vytěžené v Severočeské oblasti hnědouhelných dolů. Mělo se jedna o elektrárnu s celkovým výkonem 660 MW v kombinaci výrobních bloků o výkonu 110 a 200 MW. Nakonec investiční komise ministerstva rozhodla, že všech šest výrobních bloků bude mít výkon 110 MW. S realizací stavby se pak začalo 16. září 1963 v místě budoucího zauhlování. Postupně byl vybudován šikmý most do kotelny, hlubinný zásobník a prostor skládky. Prakticky o rok později byl položen základ pro stavbu komína, v říjnu 1964 začala ze země vyrůstat i kotelna a v prosinci i strojovna. Montážní práce na prvním turbosoustrojí začaly na počátku října 1965, v únoru 1966 byly zahájeny montážní práce v zauhlování a během dalšího měsíce byl vztyčen první sloup kotle č. 1. V dubnu se pak již všichni mohli najíst na tehdejší dobu v moderně vybavené závodní jídelně s kapacitou tisíc obědů denně. Výrobní bloky 1. až 6. postupně najížděly do provozu v letech 1967 – 1968. Spolu s najetím prvního bloku, byly již 27. července 1967 předány k užívání prakticky všechny objekty společné pro celou elektrárnu, jako například úprava chemické vody, zauhlování, bagrovací stanice, dílny, sklady a garáže.

- Až do roku 1985 si Elektrárna Prunéřov I žila poklidným výrobním životem. V tomto a následujícím roce se ovšem její výrobní bloky B5 a B6 dočkaly generální opravy, respektive první větší rekonstrukce v rámci modernizace technologií dle trendů 80. let 20. století. To samé potkalo v letech 1988 a 1989 i výrobní bloky B3 a B4. Těsně před zahájením první vlny ekologizace uhelných elektráren Skupiny ČEZ tak byl v letech 1990-91 ukončen v rámci útlumového programu provoz výrobních bloků B1 a B2. Zároveň došlo k rekonstrukci elektrárnyna teplárenský provoz. došlo začátkem devadesátých let minulého století. V letech 1993-96 byla elektrárna kompletně odsířena pomocí metody mokré vápencové vypírky.
- Již na počátku 2. vlny ekologizace uhelných elektráren Skupiny ČEZ bylo jasné stanoveno, že Elektrárna Prunéřov I dožije ve stavu, v jakém je. To znamená, že bude v provozu tak dlouho, dokud bude splňovat emisní limity. Do komplexní obnovy nebyla zahrnuta z důvodu dalšího nastupujícího trendu útlumu již neekologických a nerentabilních (nemodernizovaných) výrobních bloků.
- Prunéřovská jednička prokázala svou poslední službu energetikům poslední týden v červnu 2020, kdy v Elektrárně Prunéřov II probíhala celozávodní odstávka, takže místo ní ještě zajišťovala dodávky tepla pro města Klášterec nad Ohří, Chomutov a Jirkov. Poté byla 30. června 2020 definitivně odstavena, což se dotklo celkem 155 pracovních míst kmenových zaměstnanců ČEZ. V následujícím období do konce roku 2020 z nich 34 % přešlo na jiné nebo obdobné pozice v elektrárnách Prunéřov II a Tušimice, 5 % odešlo rovnou do starobního důchodu, další opustili elektrárnu i ČEZ. Zbylí pracovníci dohlíželi na odstavné technologie a následně se podíleli i na její demontáži.
- Od 1. července 2020 postupně probíhaly veškeré demontážní a demoliční práce, které vyvrcholily 23.6. 2023 odstřelem komína. Následně budou ještě probíhat zbytkové demolice a vyčištění celé lokality tak, aby ve druhé polovině roku 2023 byla připravena k dalšímu komerčnímu využití v duchu Čisté Energie Zítřka.

<https://www.cez.cz/cs/pro-media/tiskove-zpravy/konec-starych-casu-prunerovsky-komin-uvolnil-prostor-ciste-energetice-178470>